

✉ Locotenent-colonel Dan GÎJU

dangiju@presamil.ro

Scriam în numărul trecut despre Faulkner. Mai exact, despre una din năvelele lui, intitulată *Victorie* (ESPLA, 1950). Și întrebam, în final, dacă se merită ca, soldat fiind, să eșuezi, într-un târziu, aidoma eroilor lui. Era, trebuie să recunosc, o trimitere la un scriitor deloc comod și la niște eroi cu un finis de carieră mai puțin optimist, exemplar, demn de invidiat. Dar era o simplă trimitere, atât, ca un fel de punct de reper. Eu însumi, dacă aș fi fost întrebat mai concret, nu știam ce să răspund ca să fie și veridic, și satisfăcător în același timp. Și tocmai fiindcă nu răspunsul meu, ca ziarist, conta, am lăsat anume acest răgaz de o săptămână încheiată ca să văd ce și cum. Desigur, dacă m-aș fi interesat de această problemă într-o unitate militară aflată pe picior de desființare, e clar ce replici aș fi primit. Dar nu ar fi fost nici pe departe edificator demersul meu. Așa că aveam să pun problema aceasta unor militari aflați într-o situație destul de extremă, ca să nu zic excepțională, anume sgv-ilor, subofițerilor și chiar ofițerilor cu care m-am întâlnit în drum spre și dinspre teatrul de operații din Afganistan. Nu mai spun de cei găsiți acolo. Adică, dincolo de indiscutabilele avantaje – hai să le spunem așa – financiare, comparativ cu restul lumii, aflați față în față cu o primejdie reală. Pe care primejdie mai mult ei o percep cum trebuie, întrucât știu exact că din țară nu se prea simte decât atunci când la televizor apare știrea vreunei explozii soldate cu răni mortale sau cu mutilări, adică, Doamne ajută!, destul de rar. Pe când acolo, într-unul din cele mai bulversante teatre de operație, pericolul pânzeste la fiecare colț de casă, la fiecare curbă, de după fiecare stâncă. Acolo, soldații noștri dorm cu

CĂPȘUNAR SAU MILITAR?

capul pe banda plină cu cartușe de război, cu pistolul-mitralieră pe post de iubită. Iar riscul aterizării vreunei rachete chinezești peste așternutul tău, lansată pe un fel de jgheab și dirijată cu ajutorul unui rudimentar cric – dirijată, totuși –, deși există o mare marjă de eroare, este credibil. Pentru că locul exploziilor precedente este încă vizibil și îți-l poate arăta orice veteran.

Deci, am stat de vorbă cu suficient de mulți militari, unii aflați la a doua și chiar la a treia misiune în teatrul de operație. Surprinzător pentru mine, ca un făcut, mai mult de jumătate dintre subiecții mei erau trecuți de treizeci de ani, dar fie nu apucaseră să se căsătorească – dedicându-se ei mai întâi, afirmam, carierei –, fie erau divorțați sau se aflau la a doua căsătorie; ori numai logodiți. Chiar de la bun început, trebuie să spun, m-a recunoscut unul dintre foștii soldați din unitatea mea inițială, azi desființată, ajuns între timp sgv, care venea pentru a doua oară în teatru pentru, a motivat el, a-și termina de achitat ratele la un autoturism Logan și a-și repara casa. Soția îi era plecată de trei ani în Spania, ca menajeră, și nu s-a mai întors niciodată, nici măcar pentru divorț, copilul lor rămânând în grija bunicilor și al unuia din surorile tatălui, căreia a ajuns să-i zică mamă. În scurt timp, aveam să aflu că nu era singurul cu astfel de probleme. Bașca altele ivite pe parcurs. Pentru că să rămâi timp de șase luni la o așa depărtare de casă, de familie și de copii, în ciuda mijloacelor moderne de comunicație, nu e nici măcar o provocare, cum susținea cineva. Da, o aventură poate fi, cum a afirmat altcineva, dar nici într-un caz o „excursie în străinătate pe banii armatei”, cum comenta cineva, odată, un fel de șoarece de bibliotecă cu gradele luate pe hârtii, pe vorbe și la noroc, mai puțin pe fapte. Să vorbesc despre riscuri la concret? Suntem militari și avem habar – eu, cel puțin, așa am pretenții –, despre ce poate să însemne chiar și un amărât de glont rătăcit. Și acolo, gloanțele, cum spuneam, dormi cu capul pe ele, iar tuburile trase îți scârțâie sub talpa bocancului de fiecare dată când ieși din cort ca să mergi la toaletă sau să execuți un ordin. Să reproduc câteva dintre răspunsurile primite? Ar însemna să vă rețin atenția prea mult. Pe scurt, băieții au afirmat că indiferent de condiții, merită să fii militar. Cu orice risc. Pentru că riscul nu poate fi altul decât cel specific meseriei de militar. Or, când ai luat hotărârea să te faci croitor, să zicem, în mod automat ți-ai asumat și riscul de a te înțepa în deget cu acul de la mașina de cusut, nu? La fel este și în cazul militarilor. Adică, singuri și-au asumat riscul meseriei, nu i-a rugat nimeni să o facă. După cum știau foarte bine că au un salariu mai mare decât un onest paznic de butic, să zicem, la fel de bine știau că este mai mic decât cel al unui avocat uns cu toate alifilele. Știu, de asemenea, că multe se pot întâmpla în aceste șase luni, de la a-ți găsi nevasta combinată cu instructorul de la școala de șoferi, la înapoiere, și până la infinit mai nefericitul eveniment când poți ajunge în postura de a juca poker cu moartea pe marginea unui câmp de mine antitanc și să pierzi.

Concluzia? Să ne bucurăm, așadar, că încă mai există bărbați în România contemporană care să-și asume cu seninătate riscurile meseriei de militar. Să fim fericiți că încă le mai putem oferi copiii noștri o șansă în plus în alegerea unei meserii riscante, ce-i drept, dar nobile: aceea de militar. Indiferent de capcanele care-i așteaptă undeva, în Orientul îndepărtat. Și chiar dacă la concurență cu ea este cea de căpșunar pe plantațiile „boierilor” din Occident, poate nu la fel de bănoasă, dar infinit mai puțin dătătoare de emoții mortale. Așa că nu m-a mirat deloc să aud chiar acolo, în țara tuturor riscurilor posibile și imposibile pentru un militar, la ceasul când tacticienii încep deja să ia în calcul ofensiva de primăvară a talibanilor, că, totuși, se merită să-ți alegi această meserie. Și, dincolo de orice comentariu, că este mare lucru să ai, încă, această alternativă.

GÂNDIREA GÂNDULUI

Las-o mai moale cu gândirea, cu *intelighentiaa*, cu reflecția! Nu ești pus aici să gândești, să reflectezi la minunile lumii sau la nemurirea sufletului, la politici sau la... strategii. Ești pus aici să muncești! Gândesc alții pentru tine! Gata cu mofturile astea intelectualiste de doi bani și trei ocale! La treabă! Clar?! Cuvinte care s-au spus cândva, care s-au spus și s-au gândit mereu...

Pentru că mereu s-a crezut într-o diviziune a... muncii. Adică, fiecare pe bucățica lui. Unii cu gândul, alții cu brațul. Unii cu mapa, alții cu sapa. Unii cu sapa, alții cu profitul... „Sapă” – adică unealta aceea primitivă, revenită pe toate ogoarele României întoarsă la sapă de lemn, cu care se scormonește pământul, strânsă de palmele aspre ale țărânului – înseamnă și condeiu care scrie, și gândul care gândește mărunt, pe bucățica lui, și planșeta pe care arhitectul creează zgârie-nori, și computerul, și tancul tanchiștilor, câți or mai fi, și tunul artileristilor, și pușca de asalt a soldaților, și nava de luptă a marinarilor... Acestea din urmă, ce-i drept, sunt niște „sape” ceva mai evoluate, dar tot sape... Dar toate sapele astea, indiferent pe ce treaptă tehnologică s-ar afla, își fac, pur și simplu, treaba. Treaba lor. Și a celor care le mănuiesc. Mâna de lucru a marii politici, a politicii mărunte, sau a politicii de doi bani. Pentru că există și astfel de politici. Gândite și făcute tot de oameni. Pentru că ei, oamenii, știu, pot și vor sau nu vor să le facă, să le desfacă și să le răsfacă pe toate. Pe toate câte sunt, pentru că sunt, și pe toate câte ar putea fi, pentru că ar putea fi. Dar vorbele acestea: „gândesc alții pentru tine”, care s-au mai spus cândva, care s-au spus și se vor spune mereu, cât va fi lumea, își au și ele, ca oricare alte vorbe de pe planeta noastră, tâlcul lor. Uneori, chiar este nevoie să gândească alții pentru tine, alții de dincolo de limitele competenței tale și de universul, totdeauna limitat, al competenței tale, alții, adică cei care au creat matematica, fizica, chimia, biologia, imensul tărâm al gândirii formale, care creează și recrează în fiecare zi mediul uman, universul oamenilor, Imperiul Gândirii. Fiecare dintre noi gândește pentru sine, dar și pentru ceilalți, pentru mărunțul lui Univers, dar și pentru marele nostru Univers. Pentru că, deși se aseamănă cu toți ceilalți oameni, fiecare om este unic în Univers.

„Gândesc alții pentru tine” este o propoziție cu multe înțelesuri. Le confirmăm pe unele, le afirmăm pe altele, le respingem pe celelalte, după cum ne convine sau după cum suntem nevoiți să o facem. Dar și aici trebuie să fie o măsură. Nimeni nu le știe și nu le poate ști pe toate. Dar fiecare știe totuși câte ceva din ceea ce ar trebui să știe. Acest „câte ceva” dă, de fapt, rostul nostru pe pământ. Nu în sensul că,

✉ General de brigadă (r) dr. Gheorghe VĂDUVA

acolo, undeva, mai sus sau mai jos, mai aproape sau mai departe de noi, cineva cântărește ce gândim, cât gândim și cum gândim, ci în cel al capacității de a gândi lumea, de a crea, onora și respecta o lume a gândului. O lume a gândului gândit.

Propoziția „Gândesc alții pentru tine” este, în același timp, și adevărată și falsă. Toți oamenii gândesc, într-o formă sau alta, pentru fiecare dintre noi, lumea întreagă gândește pentru noi, Universul întreg gândește pentru noi, dar, în același timp, fiecare este produsul propriului său gând, este gândul gândirii sale sau gândirea gândului său. Nu există om fără a-și gândi viața, nu există gând fără acel om, unic pe pământ, care-și gândește viața.

Se va spune mereu, mai mult sau mai puțin înțelept, mai mult sau mai puțin savant, mai mult sau mai puțin peiorativ: „Gândește altul pentru tine”. Mereu se vor spune aceste cuvinte. Astăzi, să zicem, poate că se spun mai puțin... Sau, poate că nu se mai spun în felul de atunci, din acea epocă de dezintellectualizare grosolană a țării și a armatei sale... Acum există alte moduri de a le spune. Alte limbaje. Situate, undeva, într-un fel de wireles, la granița dintre norme și modul de a le îndeplini, între standarde și truda creierului, între proceduri și capacitatea de a le pune în operă. Uneori, cuvintele de mai sus se mai spun, așa, ca să ne aflăm în vorbă, cu și în sensul lor mărunt și peiorativ... *Noi nu gândim, noi muncim...* Baionetele nu sunt și nu trebuie să fie inteligente, baionetele sunt și trebuie să fie ascuțite... E drept, Napoleon zicea că o gazetă bună (care este un produs al gândului gândit) face cât o mie de baionete, dar câte nu spunea Napoleon! Lumea lui nu l-a iertat, totuși, că spunea atâtea lucruri care, probabil, nu trebuiau spuse și a sfârșit ca mulții alții de talia lui..., chiar esența se păstrează în... sticlute.

Dar, orice s-ar spune, eu știu că lumea întreagă gândește și va gândi mereu și pentru mine. Mai știu însă că nimeni nu va gândi vreodată în locul meu. Nimeni nu va purta vreodată, în locul meu, rostul, efortul, povara și responsabilitatea gândului meu.

Semnal editorial

Coalizați în titluri, texte și imagini

„Buletinul Coaliției” este titlul publicației apărute sub egida US CENTCOM, de la Tampa (Florida). Articolele inserate în revistă sunt concepute cu realitatea faptelor petrecute în punctele fierbinți, teatrele de operații. Concepția de abordare jurnalistică se poate aprecia prin caracteristicile: simplitate, concretețe, dinamism. Ilustrațiile declanșează emoții, sentimente puternice. Faptul că la nivelul comandamentului s-a creat un produs jurnalistic, prin care oamenii vorbesc despre oameni, este un beneficiu cultural. Textele cu adâncimi limitate stimulează interesul pentru lectură. Limbajul este potrivit și facilitează comunicarea socială. Abordările creative se înscriu la nivelurile exigențelor jurnalismului universal. Interviuurile realizate cu reprezentanții structurilor de comandă și decizie sunt în majoritatea lor de opinie și de motivare. Teatrele de operații formează caractere, sudează colective și dezvoltă ecuația moralității. Că este așa, înțelegem, din acribia realizată cu penița stoicismului și de către cei doi colegi ai noștri, locotenent-colonelul Gabriel-Mihail Negrea și maiorul Constantin Spănu. „Buletinul Coaliției” este o revistă militară pe care merită să o citim. Nu din snobism, ci pur și simplu pentru a fi ținută minte. Ce ar trebui să reținem? Că partenerii noștri din NATO ne vor povesti mereu despre ceea ce reprezintă forța ISAF, dar și faptul că la întrunirea seniorilor, s-a vorbit despre România.

✉ Locotenent-colonel Dănuț CĂLDĂRARU